

Mokslinio gyvenimo kronika

TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA „JONO PUZINO SKAITYMAI“

Pagerbiant modernios lietuvių archeologijos pradininko prof. dr. Jono Puzino atminimą, Vilniaus universiteto Archeologijos katedra surengė tarptautinę konferenciją „Jono Puzino skaitymai“ baltų geležies amžiaus senienų chronologijos problemoms aptarti. Vilniaus universitete 1996 metų spalio 15–18 dienomis vykusioje konferencijoje dalyvavo archeologai iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Kėdainių, svečiai iš Varšuvos ir Balstogės.

„Jono Puzino skaitymus“ atidarė Vilniaus universiteto Archeologijos katedros vedėjas prof. habil. dr. M. Michelbertas, kalbėjo Lietuvos archeologijos draugijos pirmininkas dr. A. Kuncevičius. Plenariniame posėdyje prof. dr. M. Michelbertas perskaitė pranešimą apžvelgianti J. Puzino mokslinę ir pedagoginę veiklą.

Toliau darbas tęsėsi sekcijose „Baltų geležies amžiaus senienų chronologija“ (pirmininkavo prof. habil. dr. M. Michelbertas, dr. A. Merkevičius) ir „XIV–XV a. keramikos tyrinėjimo problemos“ (pirmininkavo doc. dr. A. Luchtanas, dr. A. Kuncevičius).

Baltų geležies amžiaus senienų chronologijos problemas nagrinėjo septyni pranešėjai. Daugiausia dėmesio buvo skirta senajam ir viduriniajam geležies amžiui, nes pastarųjų metų tyrinėjimai suteikė naujų duomenų šių laikotarpių chronologijai patikslinti. Prof. habil. dr. M. Michelbertas savo pranešime aptarė senojo geležies amžiaus ietigalių su užbarzdomis radinius Lietuvoje, jų chronologijos problemas. Doc. dr. E. Jovaiša rekonstravo senojo geležies amžiaus visuomeninę struktūrą pagal Dauglaukio kapinyno medžiagą. Romėniškojo laikotarpio periodizacijos problemas Nemuno žemupio srityje (Aukštakiemio kapinyno pavyzdžiu) nagrinėjo doc. habil. dr. W. Nowakowski. R. Banytė pateikė pagrindinių duomenų apie Baitų kapinyną. Jotvingių kapinyno (Bogačevo kultūra, Paprotki Kolonii 1) kapų su ginklais chronologiją aptarė mgr. M. Karczewski Ginklų temą tęsė dr. V. Kazakevičius, analizavęs „E“ tipo ietigalių ornamentuotomis įmovomis kilmės ir chronologijos klausimus. A. Astrauskas ir dr. V. Šimėnas pateikė duomenų apie Lietuvoje mažai nagrinėtus radinius – perpetes, jų chronologiją, paplitimą, nešioseną.

Tyrinėjant viduramžių paminklus surenkama daug ke-

ramikos, kuri dažnai naudojama nustatant kultūrinių sluoksnių datavimą, prekybinius, kultūrinius ryšius, tačiau išsamių darbų apie viduramžių keramiką kol kas neturime. Konferencijoje skaityta dešimt pranešimų apie XIV–XV a. keramiką. G. Vaitkevičiaus pranešime apie XIV–XV a. Vilniaus miesto keramiką išskirta „piliakalnio“ ir „miesto“ tipo keramika, analizuota molio masės, gamybos, išdegimo, puodų formų skirtumai ir raida. M. Bertašius pranešime apie ankstyviausią Kauno miesto keramiką nagrinėjo puodų formų, ornamentikos raidą, pateikė plačių analogijų. Kauno pilyje rastai keramikai buvo skirtas A. Žalnieriaus pranešimas. Prof. habil. dr. J. Kruppe nagrinėjo pagrindines vėlyvųjų viduramžių keramikos tyrinėjimų problemas Lenkijoje, aptarė pagrindines indų grupes, gamybos technologijų raidą, kultūrinę įtaką. A. Juknevičius analizavo keramiką, surastą tyrinėjant senąją Kėdainių gyvenvietę. Aptartos pagrindinės puodų formos, ornamentika, chronologija. Dr. G. Zabiela pateikė duomenų apie Lietuvos vėlyvuosiuose piliakalniuose aptinkamą keramiką. J. Poškienės pranešime apžvelgti kai kurie Senųjų Trakų, Vilniaus radiniai, iliustruojantys stalo indų atsiradimą XIV a. Lietuvoje. S. Sarcevičius pristatė keramikos kompleksą, surastą Vilniuje, Subačiaus gatvėje. Konferencijoje buvo iškelta viduramžių keramikos inventorinio problema. G. Abaravičius supažindino su Vilniaus Žemutinėje pilyje sukurta kompiuterine keramikos inventorinio programa. T. Poška ir R. Žukovskis – supažindino su Vilniaus Paminklų restauravimo institute naudojamomis statistinėmis keramikos inventorinio lentelėmis.

G. Gendrenė pranešimas buvo perskaitytas archeologinių tyrinėjimų vietoje (Šv. Mykolo gatvėje): konferencijos dalyviai supažindinti su išlikusiomis *in situ* XIV a. puodų ir koklių deginimo krosnimis ir dirbtuvės teritorijoje surinktais amatininko gaminiiais.

Konferencijos dalyviai apsilankė J. Puzino tėviškėje ir pagerbdami jo atminimą, pasodino ažuoliuką.

Konferencija baigėsi vakarone, kurioje aptarti konferencijos rezultatai, bendradarbiavimo perspektyvos.

*Algimantas Merkevičius
Justina Poškienė*